

**GRAMATICKÁ CVIČENÍ
Z LATINSKÉ LÉKAŘSKÉ TERMINOLOGIE
S KLÍČEM
2.ČÁST**

CVIČENÍ

*PhDr. Jiřina Plašilová
Ústav jazyků*

*„Modernizace didaktických metod cestou podpory systému elektronického vzdělávání“,
reg.č.CZ.1.07/2.2.00/28.0198*

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ADJEKTIVA III. DEKLINACE

1. Doplňte vhodné koncovky adjektiv a přeložte:

lobus occipitāl-	_____
spatium suprāsternāl-	_____
medulla spīnāl-	_____
ostium abdōmināl-	_____
malleolus laterāl-	_____
systema cardiovāsculār-	_____
canālis inguināl-	_____
sēptum intermūsculār-	_____
articulātiō radiocarpāl-	_____
tūber parietāl-	_____
lobulus bivent-	_____
cartilāgō costāl-	_____
cornū sacrāl-	_____
forāmen parietāl-	_____
aponeurōsis plantār-	_____
crūs laterāl-	_____
cavitās pleurāl-	_____
rēte patellār-	_____
bronchus lobār-	_____
pars abdōmināl-	_____
tūberculum mentāl-	_____
synchondrōsis costosternāl-	_____
pars ōrāl- pharyngis	_____
rēte vēnōs- dorsāl- manūs	_____
margō occipitāl- ossis parietāl-	_____
faciēs occlūsāl- dentis	_____
arcus vēnōs- palmār- profund-	_____
ligāmentum metatarsāl- trānsvers- profund-	_____
corpus adipōs- īnfrāpatellār-	_____
vāgīnae tendinum carpāl- dorsāl-	_____

2. Doplňte vhodné koncovky adjektiv a utvořte nom. pl.:

vēna brachiāl-	_____
segmentum rēnāl-	_____
articulātiō metatarsāl-	_____
vās capillār-	_____
rāmus bronchiāl-	_____
ligāmentum palmār-	_____
phalanx proximāl-	_____

alveolus dentāl-	
sinus paranāsāl-	
os metatarsāl-	
lobus rēnāl-	
mūsculus interspīnāl-	
cartilāgō tracheāl-	
forāmen nāsāl-	
vertebra cervīcāl-	
ligāmentum intercarpāl-	dorsāl- _____
vēna pulmonāl-	dextr- _____
mūsculus inintercostāl-	intern- _____
plexus vīscerāl-	et ganglion vīscerāl- _____

3. Slova v závorce použijte jako přívlastek shodný a neshodný:

meātus	(nāsus / commūnis, e)
artēria	(radiālis, e / index)
regiō	(dorsālis, e / manus)
prōcessus	(laterālis, e / talus)
crūs	(laterālis, e / nāsus)
angulus	(oculus / mediālis, e)
arcus	(pēs / longitudinālis, e)
sēptum	(intermūsculāris, e / femur))
ligāmentum	(rēctum / laterālis, e)
mūsculus	(orbiculāris, e / ōs)
corpus	(medullāris, e / cerebellum)
fossa	(malleolus / laterālis, e)
pars	(nāsālis, e / larynx)
prōcessus	(mediālis, e / tūber)
ligāmentum	(terēs, ētis / uterus)
dīvisiō	(laterālis, e / dexter, a, um / hēpar)
rēte	(vēnōsus, a, um / dorsālis, e / manus)
mūsculus	(rēctus, a, um / caput / laterālis, e)

4. Který výraz nepatří do řady

femorālis, capillāris, marginālis, palmāris, lateris, cuspidālis

pulmōnālium, simplicium, faucium, lumbālium, recentium, rēnālium

lacer, sinister, biventer, bīlifer, sanguifer

gravēs, fortēs, mollēs, terēs, commūnēs

5. Přeložte, utvořte gen., ak. a abl.

pleura vīscerālis

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

lobus temporālis

cavitās abdōminālis

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

cortex rēnālis

rādīx triplex

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

os occipitāle

canālis inguinālis

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

articulātiō sternoclāviculāris

faciēs costālis

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

segmentum apicāle

forāmen vertebrāle

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

ligāmentum interclāviculāre

pia māter spīnālis

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

digitus anulāris manūs

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

pars nāsālis pharyngis

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

mūsculus pronātor terēs

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

ligāmentum terēs uterī

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

bronchus lobāris medius

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

mūsculus quadriceps femoris

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

plexus lymphaticus axillāris

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

rēte articulāre cubitī

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

dīvisiō laterālis dextra hēpatis

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

rāmus dorsālis nervī ulnāris

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

6. Převeďte spojení do plurálu a utvořte gen., ak. a abl. pl.

bronchus intrasegmentālis

nom. pl. _____
gen. pl. _____
ak. pl. _____
abl. pl. _____

ganglion sacrāle

discus intervertebrālis

nom. pl. _____
gen. pl. _____
ak. pl. _____
abl. pl. _____

cartilāgō tracheālis

canālis alveolāris

nom. pl. _____
gen. pl. _____
ak. pl. _____
abl. pl. _____

ligāmentum plantāre

os parietāle

nom. pl. _____
gen. pl. _____
ak. pl. _____
abl. pl. _____

extrēmitās proximālis

nervus spīnālis

nom. pl. _____
gen. pl. _____
ak. pl. _____
abl. pl. _____

segmentum lumbāle

artēria digitālis dorsālis

nom. pl. _____
gen. pl. _____
ak. pl. _____
abl. pl. _____

nodus lymphaticus vīscerālis

nom. pl. _____
gen. pl. _____
ak. pl. _____
abl. pl. _____

faciēs palmāris digitōrum

nom. pl. _____
gen. pl. _____
ak. pl. _____
abl. pl. _____

ductus bīlifer interlobulāris

nom. pl. _____
gen. pl. _____
ak. pl. _____
abl. pl. _____

7. Přeložte. Spojte s výrazem cāsus, předložkami propter a ex:**1) adnexītis bilaterālis**

překlad

cāsus

propter

ex

2) **īnfārc̄tus recēns**
překlad

cāsus

propter

ex

3) **enterītis catarrhālis acūta**
překlad

cāsus

propter

ex

4) **herpes simplex**
překlad

cāsus

propter

ex

5) **āsthma bronchiāle**
překlad

cāsus

propter

ex

6) **cōlica biliāris**
překlad

cāsus

propter

ex

7) **cor pulmōnāle acūtum**
překlad

cāsus

propter

ex

8) **dentitiō difficilis**
překlad

cāsus

propter

ex

9) **cōlon irritābile**
překlad

cāsus

propter

ex

8. Přeložte:

1) frāctūra subcapitālis femoris lat. sin.

2) hernia umbilicālis incarcerāta

3) abruptiō marginis corporis vertebrae cervicālis

4) cystis paraovariālis lat. dx.

5) frāctūra partis distālis diaphyseōs tibiae et partis subcapitālis fibulae

6) hernia ventrālis magna cum phlegmōnē parietis abdōminālis

7) frāctūra columnae vertebrālis thōrācis et lumbālis Th11 – L1

8) frāctūra partis proximālis humerī lat. dx.

9. Přeložte:

1) prasknutí krátké hlavy dvojhlavého svalu pažního

2) pleteň míšních nervů

3) pod bederním obratlem

4) horečnatý stav

5) stav po těžkém oboustranném zápalu plic

6) vytržení stoličky

7) povrchová proleženina křížové krajiny

8) úpon trojhlavého svalu pažního

9) karcinom pravé hlavní průdušky

10) těžká zácpa

11) zlomenina dolní části vřetenní kosti

12) otevřená zlomenina horního článku prsteníku levé ruky

13) stav po umělém potratu

14) syndrom karpálního tunelu

15) rakovina žlučových cest

16) zhmoždění vnitřního kotníku pravé nohy

17) výhřez meziobratlových plotének

18) prasknutí krčních obratlů

19) povrchové kazy třenových zubů

20) podezření na zlomeninu kosti týlní

21) výduť břišní aorty

22) těžká ledvinová nedostatečnost

23) Nalej do obyčejných lahviček!

24) Vydej průduškový čaj!

25) Připrav jemný prášek!

PARTICIPIUM PRÉZENTA AKTIVA

1. Přeložte, utvořte gen., ak. a abl.

ductus deferēns

cōlon ascendēns

překlad	_____	_____
gen. sg.	_____	_____
ak. sg.	_____	_____
abl. sg.	_____	_____

mūsculus oppōnēns pollicis

překlad	_____
gen. sg.	_____
ak. sg.	_____
abl. sg.	_____

pars dēscendēns duodēnī

překlad	_____
gen. sg.	_____
ak. sg.	_____
abl. sg.	_____

fascia investiēns abdōminis

překlad	_____
gen. sg.	_____
ak. sg.	_____
abl. sg.	_____

nervus laryngeus recurrēns

překlad	_____
gen. sg.	_____
ak. sg.	_____
abl. sg.	_____

artēria comitāns nervī ischiadicī

překlad	_____
gen. sg.	_____
ak. sg.	_____
abl. sg.	_____

2. Převeďte spojení do plurálu a utvořte gen., ak. a abl. pl.

costa fluctuāns

nom. pl. _____
gen. pl. _____
ak. pl. _____
abl. pl. _____

rāmus communicāns

vās afferēns

nom. pl. _____
gen. pl. _____
ak. pl. _____
abl. pl. _____

artēria nutriēns

3. Přeložte. Spojte s výrazem cāsus, předložkami propter a ex:

1) artēriosclērōsis obliterāns

překlad

cāsus

propter

ex

2) phlēbītis migrāns

překlad

cāsus

propter

ex

3) ulcus penetrāns

překlad

cāsus

propter

ex

4) abortus incipinēns

překlad

cāsus

propter

ex

5) **ōtītis media exacerbāns**
překlad

cāsus

propter

ex

4. Přeložte:

1) polypus uterī recidīvāns

2) hydrōps incipiēns vēsīcae felleae

3) ulcus bulbī duodēnī cruēns

4) cōlītis trānsversī et dēscendentis

5) cōlica biliāris recidīvāns

6) carcinōma mammae lat. sin. exulcerāns cruēns

7) tumor regiōnis subhēpatālis ad hēpar penetrāns, metastasēs hēpatis inoperābilēs

8) carcinōma rēctosigmoīdeī stenōsāns, ad uterum adhaerēns, metastasēs ad hēpar multiplicēs

5. Přeložte:

1) prasknutí volných žeber vlevo

2) stěhovavý zánět nervů

3) degenerativní onemocnění obratlů spojené s deformacemi

4) arterioskleróza splývající

5) hrozící potrat

6) dočasně ustupující průběh choroby

7) odvodné cévy

8) karcinom vzestupného tračníku zužující

9) karcinom slepého střeva prorůstající do břišní stěny

10) karcinom konečníku vrůstající do pochvy a močového měchýře

11) břišní obalová povázka

12) návratná horečka

13) Vydej šumivé tablety!

14) Přidej vroucí vodu!

STUPŇOVÁNÍ ADJEKTIV

1. Doplňte vhodné koncovky adjektiv a zakončení komp. tvarů a přeložte:

cuspis anter-	_____
ganglion super-	_____
pars super-	_____
tūberculum ma-	_____
faciēs poster-	_____
margō super-	_____
cornū min-	_____
angulus īnfer-	_____
caput īnfer-	_____
gyrus temporāl- īnfer-	_____
ligāmentum cruciāt- anter-	_____
fovea costāl- īnfer-	_____
vēna pulmonāl- sinist- super-	_____
segmentum anter- lateral- dext-	_____
bronchus lobār- īnfer- sinist-	_____
ligāmentum sacrococcyge- poster- superficial-	_____

2. Doplňte vhodné koncovky adjektiv a zakončení kompar. tvarů, utvořte nom. pl., přeložte:

dīvisiō anter-	_____
cornū poster-	_____
rādīx anter-	_____
forāmen sacrāl- anter-	_____
ductus sublinguāl- min-	_____
vēna intercostāl- poster-	_____
calix rēnāl- ma-	_____
forāmen palātīn- min-	_____
glandula salīvari- min-	_____

3. Slova v závorce použijte jako přívlastek shodný nebo neshodný, přeložte:

extrēmitās	(anterior, ius / splēn)
crūs	(anterior, ius / stapes)
concha	(nāsus / īnferior, ius)
arcus	(posterior, ius / atlas)
labium	(minor, us / pudendum)
prōcessus	(posterior, ius / talus)
fossa	(crānium / anterior, ius)
compartimentum	(crūs / anterior, ius)
faciēs	(īnferior, ius / lingua)
flexūra	(duodēnum / superior, ius)
commissūra	(labia - pl. / anterior, ius)

4. Přeložte spojení, utvořte komparativ a superlativ:

	překlad	komparativ, superlativ
ligāmentum lātum	_____	_____
mūsculus longus	_____	_____
pulvis subtilis	_____	_____
dēfectus gravis	_____	_____
unguentum recēns	_____	_____
vaselīnum pūrum	_____	_____
dēcubitus profundus	_____	_____
pl.		
cariēs profundae	_____	_____
dēcubitūs profundī	_____	_____
combustiōnēs gravēs	_____	_____

5. Stupňujte adjektivum ve spojení:

status malus,,

remedium bonum,,

dēfectus parvus,,

combustiō magna,,

morbī multī,,

6. Přeložte, utvořte gen., ak. a abl. sg.

pelvis minor

překlad _____

gen. sg. _____

ak. sg. _____

abl. sg. _____

membrum superius

labium inferius

překlad _____

gen. sg. _____

ak. sg. _____

abl. sg. _____

concha nāsālis suprēma

rāmus inferior ossis pūbis

překlad _____

gen. sg. _____

ak. sg. _____

abl. sg. _____

segmentum basāle posterius

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

arcus dentālis inferior

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

mūsculus terēs minor

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

pars posterior hēpatis

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

pariēs anterior gastris

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

regiō antebrachiālis anterior

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

mūsculus serrātus posterior inferior

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

rāmus cutāneus anterior abdōminālis

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

faciēs articulāris calcānea anterior

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

7. Přeložte, utvořte gen., ak. a abl. pl.

radicēs anteriōrēs

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

membra superiōra

calicēs rēnālēs minōrēs

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

nervī clūnium superiōrēs

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

glandulae salivāriae maiōrēs

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

labia pudendī minōra

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

artēriae lumbālēs īmae

překlad _____
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

8. Přeložte:

- 1) īnfractiō rāmī superiōris ossis pūbis lat. dx.

- 2) abscessus pelvis minōris recidīvāns

- 3) varicēs extrēmitātum īnferiōrum recidīvāntēs

- 4) carcinōma lobī superiōris pulmōnis lat. dx.

- 5) frāctūra collī femoris basocervicālis cum abruptiōne trochantēris minōris lat. sin.

9. Přeložte:

- 1) velmi hluboké řezné rány pravého lýtky

- 2) stav po velmi těžkém zápalu plic

- 3) vřed přední stěny žaludku

- 4) časté otoky dolních končetin

- 5) tržné rány horního rtu a levé tváře

- 6) stav po amputaci levé dolní končetiny kvůli otravě

- 7) afty na dolní ploše jazyka

- 8) vřed v malém zakřivení žaludku

9) Příprav velmi jemný prášek!

10) Přidej velmi čistou vazelínu!

11) dlouhý sval hrudníku

12) široký zádový sval

KONJUNKTIV PRÉZENTA

1. Přeložte:

1) Ať je rozděleno na stejné části.

2) Ať je sterilizováno.

3) Ať je označeno svým názvem.

4) Ať je připraveno v čas potřeby.

5) Ať je uchováváno na chladném a temném místě.

6) Ať je oddělena polovina hmoty.

7) Ať je dáno do černých lahvíček.

8) Ať je vydán dvojnásobek.

9) Ať je opakováno.

10) Ať není opakováno.

11) Ať jsou připraveny čípky pro děti.

12) Míchej, ať vznikne pilulková hmota.

13) Míchej, ať vznikne medicínální mýdlo.

14) Míchej, ať vzniknou oční kapky.

2. Rozved'te recepturní zkratky a přeložte:

1) M. f. sol. _____

2) M. f. ung. _____

3) M. f. pulv. _____

4) M. f. supp. _____

5) M. f. gtt. _____

6) M. f. spec. _____

7) iter (rep.) _____

8) Ne rep. _____

ČÍSLOVKY

1. Doplněte vhodné číslovky základní a přeložte:

..... digitī manuum
..... digitī pedis lat. dx.
..... segmenta cervicālia
..... ossa tarsī
..... sēnsūs hominis
..... nervī capitālēs
..... dentēs lacteī
..... oculī
..... cuspidēs valvulae bicuspidālis
..... membra superiōra
..... segmenta pulmōnis lat. dx.
..... lobī pulmōnis lat. dx.
..... phalangēs digitī minimī
..... ossa ossis coxae

2. Přeložte:

- 1) stav po odnětí levé ledviny před 3 měsíci

- 2) stav po operaci nosní přepážky před 2 týdny

- 3) stav po operaci žlučníku před 1 rokem

- 4) Připrav 25 čípků pro děti!

- 5) Připrav 50 gramů čerstvé masti!

- 6) Vydej 2 lahve destilované vody!

- 7) Vezmi 78 gramů ředěného lihu!

- 8) Smíchej, aby vzniklo 15 poševních kuliček.

- 9) Vezmi 300 gramů bílé vazelíny!

- 10) Vezmi 8 decigramů tekutého extraktu kozlíku!

- 11) Vezmi 100 gramů mátové vody!

- 12) Smíchej, aby vzniklo 40 potažených pilulek.

- 13) do (konečného množství) 20 gramů

- 14) do 17 gramů

15) do 100 gramů

16) do 400 gramů

17) do 19 gramů

18) do 93 gramů

19) do 58 gramů

20) do 1000 gramů

21) do 2000 gramů

22) do 2020 gramů

23) Vezmi 3 původní balení v lahvičce! (Vezmi 3 původní lahvičky!)

24) Vezmi 1 původní balení v krabičce! (Vezmi 1 původní krabičku!)

3. Rozved'te zkratky a přeložte:

M. f. pil. No XV

M. f. supp. pro infant. No XL

Div. in dos. aeq. No XX

Rp. exp. orig. No I

Rp. lag. orig. No II

Rp. vitr. orig. No II

Rp. oll. orig. No III

4. Přeložte:

1) strop čtvrté komory

2) čtverohrbolí

3) zlomenina pátého levého žebra

4) otevřená zlomenina koncového článku čtvrtého prstu levé nohy

5) stav po samovolném potratu ve čtrnáctém týdnu těhotenství

6) předčasný porod v sedmém měsíci

7) stav po porodu v osmém měsíci

8) popáleniny třetího stupně obou dlaní

9) popáleniny druhého stupně obou stehen

10) omrzliny prvního stupně tváří a nosu

11) doba dvou hodin

5. Utvořte gen., ak. , abl. sg. následujících spojení

ventriculus quārtus cerebrī
gen. sg. _____
ak. sg. _____
abl. sg. _____

regiō prīma hippocampī propriī

6. Přečtěte recept:

Rp.

Ephedrini hydrochlorici 0,6
Kalii jodati 3,0
Aquae destillatae ad 200,0

M. f. sol.

Rp.

Magnesii oxydati 10,0
Gastrogeli pulv. ad 50,0
M. f. pulv.
D. ad scat.
D. S. 1 kávovou lžičku rozmíchat ve vodě